Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem
Zaaknummer: 2023-209646

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Voor de advisering over monumenten en welstand doen zeventien Friese gemeenten mee aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Hûs en Hiem. Hûs en Hiem is een samenwerkingsverband van deze Friese gemeenten. De rechtsvorm is een Gemeenschappelijke Regeling.

In de huidige situatie heeft de gemeente Leeuwarden de advisering over omgevingskwaliteit integraal belegd bij Hûs en Hiem. Hûs en Hiem adviseert het college onafhankelijk over de kwaliteit bij veranderingen in de leefomgeving. Hûs en Hiem voert zowel de monumentenadvisering voor rijksmonumenten als gemeentelijke monumenten uit en de welstandsadvisering.

Wijziging GR ter voorbereiding op Omgevingswet
Ter voorbereiding op de Omgevingswet moet de bestaande GR van Hûs en Hiem worden aangepast. Vooruitlopend op inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft het Algemeen Bestuur van Hûs en Hiem ingestemd met een wijziging van de GR. Deze wijziging zorgt er voor dat de GR ‘Omgevingwet-proof’ is.

Hûs en Hiem heeft hierop een ontwerp voor een gewijzigde GR aan de deelnemende gemeenten gestuurd. Een concept van de gewijzigde GR is door genoemde ambtelijke werkgroep en door juristen van diverse deelnemende gemeenten bekeken. Daar waar nodig zijn verbeteringen aangebracht, met de nu voorliggende ontwerpversie als resultaat. Bijgaand voorstel beperkt zich tot de wijzigingsvoorstellen om de geldende gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem ‘Omgevingswet-proof’ te maken.

Voor het treffen van een Gemeenschappelijke Regeling zijn twee stappen aan de orde. U kunt een zienswijze indienen over de regeling. Daarna dient uw raad toestemming te verlenen aan ons college om de regeling te treffen. Uw toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (artikel 1, lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen). Tot 1 juli 2022 kon ons college een GR vaststellen en uw raad daarvan in kennis stellen. Door de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die deze zomer van kracht werd moet ons college uw raad eerst in de gelegenheid stellen een zienswijze over het ontwerp in te brengen. De eventuele zienswijze moeten de colleges van alle deelnemende gemeenten dan betrekken bij het treffen van de Regeling en deze opnieuw aan uw raad en de overige raden voorleggen met een gemotiveerd voorstel om de regeling al dan niet te wijzigen. Daarna kunnen de raden overgaan tot het verlenen van toestemming. De Wet gemeenschappelijke regelingen stelt dat de colleges van burgemeester en wethouders niet over gaan tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. Wij stellen uw raad voor geen zienswijze in te dienen. Indien u wel een zienswijze wilt indienen, dan heeft u daarvoor 8 weken de tijd, gerekend vanaf het moment van ontvangst van de

ontwerpversie (artikel 1, lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen). De zienswijze dient u in bij ons college.

Als u geen zienswijze indient, verklaart u tevens toestemming te verlenen voor het treffen c.q. wijzigen van de regeling c.q. het wijzigen daarvan. Voor een voorspoedige besluitvorming hebben wij dit besluitpunt opgenomen. De gemeenteraden van de overige deelnemende gemeente hebben geen zienswijzen ingediend en hebben allen reeds toestemming verleend. Omdat Leeuwarden in de Gemeenschappelijke Regeling als penvoerder is aangewezen is zij verantwoordelijk om de wijziging in te schrijven in een landelijk register. Dit moet voor 31 december a.s. gebeuren.

De GR is nodig om externe deskundige adviseurs in te zetten in de onafhankelijke adviescommissie. De GR, die de inzet van externe deskundigen met specifieke kennis mogelijk maakt, is aangepast aan de komst van de Omgevingswet. Er is voornamelijk gekeken naar terminologie en bevoegdheden zodanig dat die straks niet strijdig zijn met de Omgevingswet. In de bijgevoegde "was-wordt" tabel (bijlage 2) kunt u vinden op welke punten de GR is gewijzigd ten opzichte van de huidige GR. De bij dit voorstel gevoegde versie van de GR kan onder de Omgevingswet blijven functioneren, tot het moment waarop alle Friese gemeenten gezamenlijk of afzonderlijk hebben besloten op welke wijze de ruimtelijke adviescommissie in Fryslân in de toekomst moet gaan werken. Of dat opnieuw binnen een GR gebeurt, ligt niet vast.

Argumenten
Het is logisch om advisering over gemeentelijke monumenten ook onder te brengen bij de onafhankelijke adviescommissie. De gemeente Leeuwarden kent naast rijksmonumenten ook veel gemeentelijke monumenten. Het is logisch om de commissie die belast is met de verplichte advisering voor rijksmonumenten ook een adviesrol te geven bij de advisering over gemeentelijke monumenten. Het is efficiënt en eenduidig om daarvoor één en dezelfde commissie te gebruiken. Met een onafhankelijke adviescommissie die adviseert over gemeentelijke monumenten nemen wij onze zorg voor de gemeentelijke monumentenstatus en daarmee ons erfgoed serieus. Daarbij schakelen we specialistische kennis in die wij niet zelf in huis hebben. Door geen zienswijze in te dienen op de GR maakt u dit mogelijk.

Aanpassing naar aanleiding van gewijzigde WGR
Op 1 juli 2022 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. Als gevolg van deze wetswijziging moet de GR voor 1 juli 2024 nogmaals worden aangepast. Ook hiervoor ontvangt u binnenkort een voorstel. Vanwege de verschillende tijdspaden (vaststelling vóór Omgevingswet versus vaststelling voor 1 juli 2024) ontvangt u daarom tweemaal een voorstel voor een aanpassing van de GR.

Verordening Adviescommissie en erfgoedverordening
Naast het wijzigen van de GR dienen de gemeenteraden de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie vast te stellen en de erfgoedverordening te wijzigen. Over deze beide regelingen ontvangt u een separaat voorstel.

Kanttekeningen en risico's
Op grond van artikel 5 van de huidige GR heeft de regeling ten doel 'de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân'. De taken staan opgesomd in artikel 6 van de GR. De formulering van het huidige artikel 5 en artikel 6 van de GR is voldoende ruim om, mocht het nodig zijn, alvast in de geest van de nieuwe regeling (GR) en ter overbrugging van de periode tussen inwerkingtreding Omgevingswet en de dan later in werking tredende wijziging van de GR, de taken van het secretariaat uit te kunnen voeren en leden van de adviescommissie aan de gemeenteraden voor te kunnen dragen. Hûs en Hiem heeft dit door een jurist laten uitzoeken. De juridische risico's daarvan zijn zeer gering. Evenwel is dit een risico, wat er niet is als de GR voor inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vastgesteld en voor of tenminste tegelijk met de Omgevingswet in werking kan treden.

Financiën
De kosten voor de advisering over omgevingskwaliteit worden gedekt uit leges en zijn daarmee voor de gemeente kostenneutraal. Gezien de (voorlopige) continuering van de huidige werkwijze, heeft dit voorstel dan ook geen financiële gevolgen.

Vervolgacties op hoofdlijnen
Het college van de gemeente van de plaats van vestiging zorgt voor publicatie. Op het moment dat alle aan de GR deelnemende gemeenten hebben ingestemd met de gewijzigde Gemeenschappelijke regeling, zal deze dan ook door de gemeente Leeuwarden worden gepubliceerd. Na de bekendmaking treedt de regeling in werking.

Leeuwarden, 21 november 2023,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.
Signed By: Buma, Sybrand <sybrand.buma@leeuwarden.nl>
23/11/2023 15:33:52 CET
ID: 7ae5c4bb-aa9f-4053-bc40-81c56f73479d
Auth: Scribble

secretaris.
Signed By: de Jong de, Eelke <eelke.dejong@leeuwarden.nl>
22/11/2023 10:01:49 CET
ID: 7ae5c4bb-aa9f-4053-bc40-81c56f73479d
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*